

Pilbäckskolans krisplan 2017-2018

1. Inledning

En kris är en händelse där ens tidigare erfarenheter och inlärd reaktionssätt inte räcker till för att man ska förstå och kunna hantera situationen. En kris kan utlösas av oväntade och ovanliga situationer.

Avgörande för att på ett tillfredställande sätt kunna ge hjälp vid olyckor, akut sjukdom och liknande allvarliga händelser är att det i verksamheten finns en beredskap för och kunskap om akuta åtgärder. Dessa insatser, både fysiska och psykologiska är av stor betydelse för att hindra ytterligare skadeverkan.

2. Syfte

Syftet med Pilbäckskolans krisplan är följande:

- Att skolan ska ha en modell för hantering av krissituationer av olika typer och omfattning
- Att roller och funktioner ska vara tydliggjorda vid en krissituation
- Att nödvändiga åtgärder ska kunna sättas in snarast möjligt
- Att på ett genomtänkt sätt ta hand om personer som hamnat i kris, att trösta och lugna
- Att försäkra oss om att korrekt information sprids samt att förhindra ryktesspridning

3. Krisgrupp

Namn	Befattning	Tfn arbete	Tfn hem	Övrigt
Agneta Johansson	Rektor	0470-41808	070-9912379	Sammanställande av krisgruppen
Anette Falkheimer	Biträdande Rektor	0470-432 93	073-1512086	
Linda Delenfelt	Skolsköterska	0470-418 83	076-6216994	
Magnus Andersson	Administratör	0470-432 92	070-1469901	
Maria Axman	Fritids	0470-43464/43465	072-3106246	
Susann S Persson	F-3	0470-43464/43465	070-3991112	
Charlotta Hellström	F-3	0470-432 92	070-2128508	
Susanne Gustafsson	4-6	0470-432 92	070-6659149	
Mats Hell	Vaktmästare	0733-90 87 84		

4. Allmän information

Alla skolor drabbas någon gång av den plötsliga och smärtsamma händelsen att någon dör eller allvarligt skadas. Alla skolor kan möta händelser som för de berörda och för verksamheten leder till en krissituation.

Krishantering i skolan är ett led i att lära omsorg om och respekt för sig själv och andra men också för att rädda materiella ting. Skolans krisorganisation skall vid kritisk händelse, olycka eller katastrof se till att alla drabbade och berörda får ett psykiskt, fysiskt och socialt omhändertagande, som rymms inom skolans verksamhet eller tillse att annan ger detta.

Med *kris* menar vi en yttre händelse av sådan art att vi upplever att våra liv och vår trygghet är allvarligt hotade. En krissituation för skolan innebär att en händelse av sådan art inträffar att skolans normala verksamhet och resurser inte är tillräckliga för att möta och bemästra situationen.

En *katastrof*-situation för en skola innebär att skolan inte längre kan bedriva sin normala verksamhet.

4.1 Placering av akutpärm

På skolan finns akutpärm utplacerade. I varje klassrum finns en lista med samtliga barns/elevs vårdnadshavare kontaktuppgifter. Listorna förvaras i likadana pärm i varje klassrum. På Expeditionen samt i de praktisk-estetiska salarna finns en komplett förteckning över samtliga elevs kontaktuppgifter. Personalens anhörigas kontaktuppgifter finns i inlagda i personalsystemet PS.

4.2 Krislådornas placeringar

I arbetsrummet i skåp ovanför kopiering finns 1st krislåda som innehåller material som kan användas vid en krissituation. Krislådan innehåller duk, ljusstakar, ljus, tändstickor, näsdukar. Krislådan kontrolleras årligen av skolsköterskan.

4.3 Information till rektor

Om en händelse inträffar kväll eller helg skall rektor kontaktas per telefon.

4.4 Avslut/uppföljning efter varje händelse

Utvärdering skall ske i krisgruppen efter varje enskild händelse.

En förutsättning för ett gott arbete är att samarbetet i krisgruppen fungerar och att det finns en tydlig **rollfördelning**. Regelbunden **uppföljning** av vidtagna åtgärder måste ske och återkopplas till skolans olika arbetslag. Kontaktperson till pressen är rektor och/eller av förvaltningen utsedd person.

Pilbäckskolans krisplan uppdateras varje läsårsstart.

5. Kartläggning av situationer/checklista

- **Checklista för insamling av information**
 - Vad har hänt?
 - Var har det hänt?
 - Vilka personer är inblandade, barn, personal?
 - Vilka åtgärder har vidtagits?
 - Notera vad som sagts och av vem
 - Finns personal på plats?
 - Behövs ytterligare resurser
 - För specifika händelser se Växjö kommuns krishantering under flik 2

- **Aktivera krisgrupp**
 - Rektor sammankallar krisgrupp enligt förteckning på sidan 1. Vid akuta händelser startas krisgruppens arbete via telefonkedja enligt samma förteckning.
 - Samling i rektors rum på Pilbäckskolan. Om detta inte är möjligt utses annan lokal.

- **Rektor kontaktar områdeschef.** Områdeschefen ansvarar för vidare kommunikation och information utanför enheten.

- **Informera internt**
 - Rektor informerar och eventuellt sammankallar berörd personal.

- **Informera externt**
 - Rektor, eller den person rektor utser, håller i all kontakt med massmedia i samråd med områdeschef och kommunikationsavdelningen. Var noga med att alltid skydda barn/elever så att massmedia inte får möjlighet att kontakta dem i verksamheten.
 - Få ut saklig information till vårdnadshavare.
 - Tillse att rum för mottagande finns av tillskyndande vårdnadshavare. Bemanna med någon från krisgruppen.
 - Uppdatera hemsida

- **Mat och dryck**

Se till att mat och dryck erbjuds om så behövs.

- **Återsamla personal**
 - Återsamla alla innan de går hem för genomgång av dagen, för stöd och gemenskap och för information om hur arbetet och verksamheten ska läggas upp följande dag.

- **Jour/beredskap**

- Jour eller beredskap för resten av dagen och kvällen fördelas. Glöm inte avlösning av personal som eventuellt finns hos olycksdrabbade på andra uppsamlingsställen.

6. Reaktioner som kan uppstå i en krissituation

Både du själv och den du ska hjälpa kan reagera på följande sätt:

6.1 Fysiskt:

- hjärtklappning
- svettas, fryser, blekhet
- illamående, aptitlöshet, kräkningar, magbesvär, diarré
- huvudvärk
- muskelspänning, svaghet, skakningar i händer, läppar och ögon
- yrsel, matthet, svimningstendens
- hörselnedsättning
- synfältsdefekt
- klumpighet, koordinationsstörning
- trötthet
- överdriven skrämselreaktion
-

6.2 Psykiskt:

- ångest
- förvirring
- dåligt minne
- svårt att koppla av
- rastlöshet
- oro
- trötthet
- sömnstörningar

6.3 Kriser kan ge efterreaktioner som:

- ångest och rädsla
- återupplevande och påträngande minnen
- minnessvårigheter
- sömnstörningar, trötthet
- kroppsliga besvär
- skuld och självförelåelse
- sorgsenhet och depression
- lättirritation och ilska
- tidigare trauma reaktiveras
- störning i relation till andra

6.4 Hur uppträder jag själv?

- behåll lugnet
- skapa överblick

- prioritera
- fatta beslut
- tänk framåt
- inge säkerhet och trygghet genom att vara tydlig
- var en god lyssnare

7. Emotionell första hjälp

- **Se till att klimatet runt hjälpen präglas av**
 - omsorg
 - förståelse
 - acceptans
 - stöd
 - **Håll om** eller en hand på axeln/handen
 - **Häll i** ge vätska
 - **Håll tyst** ge den andre chans att prata
 - **Håll ut** fly inte iväg
- **Bidra med fakta och information**
 - vad har hänt och hur skedde det
 - vad kommer att ske härnäst
 - undvik att teoretisera: ge enkla förklaringar
- **Undvik fraser av typen:**
 - ”tiden läker alla sår”
 - ”jag förstår hur du känner det”
 - ”det kunde varit värre”
 - ”du kan vara glad att du lever”
- **Lova inte mer än du kan hålla**
- **Skydda eleverna mot onödig stress som**
 - påflugna journalister
 - starka sensoriska intryck
 - hjälpsamma men överaktiva personer

8. Pedagogiska insatser inom enheten

Ritualer

- minnesstunder
- symboliska handlingar
- minnesdagsmarkeringar
- deltagande i begravningar

Exempel på arbetssätt för att bearbeta kris

- uppläsning av dikt
- dramatiseringar i lek
- uppsatsskrivning
- bildframställning

Samtal

- klassrumssamtal i smågrupper
- enskilda samtal
- samling av familjer

Förhindra fantasier och missuppfattningar

- korrigera rykten
- undvik ofullständig information

Låt barn och elever ta del av varandras rädsla.

Låt barn och elever få ge konkreta uttryck för sorg och saknad.

Låt minnen leva.

9. Litteratur

Bilderböcker

Aakesan, Fupz, Kim, *När farfar blev ett spöke* (2004) (Död farfar dyker upp som spöke för att reda ut något ouppklarat tar hjälp av barnbarn.)

Bauer, Jutta, *Morfars ängel* (2002) (änglar)

Clark, Chichester, Emma, *Uppe i himlen* (2003) (hundar, döden)

Nilsson, Ulf, *Adjö, herr Muffin* (2002) (marsvin, döden, begravning)

Nilsson, Ulf, *Alla döda små djur* (2006) (djur, begravning)

Nilsson, Ulf, *Min farfar och lammen* (1999) (döden)

Stalfelt, Pernilla, *Dödenboken* (1999) (bilderboks fakta om döden)

Stark, Ulf, *En stjärna vid namn Ajax* (2007) (vänskap, döden, hund)

Stark, Ulf, *Min syster är en ängel* (1996) (död syster)

Wirsen, Stina, *Vem är död?* (2010) (vad händer när någon dör? Får man vara glad i alla fall?)

Mellanåldersböcker

Danielsson, Mattias, *Så känns sorg* (2007) (barn berättar själva om upplevelser av sorg)

Holm, Annika, *Hur kunde hon* (1996) (sjuk mamma, döden)

Holmberg, R, Bo, *Agnes och ljuset* (1998) (död mamma, hur går man vidare?)

Kemi-Wikzén, Desirée, *Adjö då, pappa!* (2005) (död pappa, sorg, begravning)

Lyrevik, Anna & Lyrevik, Thomas, *Nora från ingenstans* (2004) (sjukhus, döden, låtsaskompis)

Persson, Linn, Gunilla, *Allis med is* (1993) även som tv-serie (död kompis)

Ungdomsböcker

Phol, Peter, *Jag är kvar hos er* (2000) (Anna 15 år vet att hon snart ska dö)

Phol, Peter & Gieth, Kinna, *Jag saknar dig, jag saknar dig* (1992) finns även som film, (död tvillingsyster)

Fakta

Björklund, Lars, *Vägar i sorgen* (2009)